

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 4 K, pol leta 2 K in za četrt leta 1 K. Naročnina za Nemčijo 5 K, za druge izvenavstrijske dežele 6 K. Kdor hodi sam pouj, plača na leto samo 3 K. Naročnina se pošilja na: Upravništvo „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se dopošilja do odpovedi. — Udje „Krajni tiskovnega društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 10 vin. — Uredništvo: Korodška cesta šte. 5. — Rokopisi se ne vračajo. — Upravništvo: Korodška cesta šte. 5, vsprejema naročnine, imerate in reklamacije. — Za inserate se plačuje od enostopne petivrstice za enkrat 15 vin., za dvakrat 25 vin., za trikrat 35 vin. Za večkratne oglašne primerec popust. Imerate se sprejemajo do torka opoldne. — Ne zaprte reklamacije so pošiljane prost.

Usoda dveh velikih trdnjav.

Przemysl otet. — Antwerpen padel. — Ob reki Visli se bije velika bitka. — Avstrijske čete v Galiciji prodirajo. — Rusi se umikajo. — Avstrijska armada v Srbiji koraka proti Valjevu. — Na Francoskem še ni padla odločitev. — Rumunski kralj umrl.

Važni dogodki.

Tri važne dogodke je zapisala zgodovina zadnje dni v svoje knjige: smrt rumunskega kralja Karola, naše zmage pri trdnjavi Przemysl in padec belgijske trdnjave Antwerpen.

Smrt rumunskega kralja Karola je važen dogodek, ki se ne tiče samo Rumunije. Pokojni kralj je veljal kot odkrit prijatelj Avstrije in Nemčije ter je bil z nami tudi v zvezi. Toda narodnostna struja, ki hoče od nas ogrske Rumune za kraljevino Rumunijo, je zadnja leta močno narastla, tako, da ima sedaj v poslanski zbornici večino. Vsled tega sicer kralj Karol ob začetku sedanje vojske ni mogel priskočiti nam na pomoč, a uspešno se je ustavljal pritisku narodnostne struje, ki je hotela v zvezi z Rusijo nastopiti proti nam, da nam poskuša vzeti rumunsko zemljo na Ogrskem. Sicer je narodnostna struja na Rumunskem v veliki zmoti, ako misli, da bi ji Rusija kratkomalo dovolila, povečati se za 4 milijone prebivalstva. Rusija ne potrebuje poleg sebe velike Rumunije, ampak malo in slabotno. Toda ne glede na vse to, sedaj bi Rumunija prišla Rusiji prav, da bi ji pomagala s svojim vojaštvom, pozneje bi se je že otresla, kakor se je že enkrat na grd način po zmagi pri Plevni. Kralj Karol je vse to dobro sprevidel in se ni dal ujeti v vabljenje ruske zanjke, ampak je ostal zvest svojim starim prijateljem, Avstriji in Nemčiji. Novi kralj Ferdinand je nesamostojnega mišljenja in se je dosedaj veliko gibal v narodnostnih in Rusom prijaznih krogih. To je lahko storil, ker ni nosil nobene odgovornosti, toda odsedaj počiva sreča in nesreča Rumunije v njegovih rokah. Avstrijski narodi upajo, da bo sledil vzgledu svojega modrega prednika.

Ne samo razveseljivo, ampak za presojanje cellega evropskega položaja važno je napadalno prodiranje avstrijskih čet v Galiciji. Rusi so se morali umakniti čez reko San in Vislo, naša trdnjava Przemysl je oteta. Dosedaj smo se mi umikali. Nobeno čudo, kajti premoč je bila 1 proti 3, ponekod celo 1 pro-

Avstrijci in Rusi pili iz skupnega vodnjaka.

Neki stotnik, ki se je bil vrnil iz vojske domov je pripovedoval stedeče:

Naš oddelek je bil daleč v Rusiji in počival. Bil je dan kot jih je mnogo: posamezni oddelki so počivali, ne da bi se bili. Daleč od središča naše armade smo zasedli velik travnik. Napravili smo jarke in počivali v njih. Pred nami je bila ravan, daleč proč pa sovražnik. Tudi Rusi so počivali v jarkih. Od nobene strani ni bilo povelja, da bi udarili naprej. Tudi pri Rusih ne. Stali smo si samo sovražno nasproti.

Žejalo nas je. Daleč za nami ni bilo dobiti nikjer pitne vode. Pred nami na travniku, nekako v sredini med nami in Rusi, je stal star vodnjak, žalosten in zapuščen. Morda so stale prej okrog njega hiše. Toda vojska obrije z zemlje marsikaj. Tudi tukaj je pustila samo vodnjak.

Naenkrat smo opazili, kako se od sovražne strani odpravljajo eden, potem dva Rusa proti vodnjaku. Za njimi so se pripravljali tudi drugi na pot, in kmalu je korakal cel oddelek k vodi. Tudi one tam je žejalo. Ko so se prikazali prvi izmed sovražnikov, so se vlegli naši na tla in pripravili puške, da bi streljali. Toda čakali smo, kaj bo iz tega nastalo. Videli smo, kako so Rusi mirno obstopili vodnjak, zajemali vodo in pili. Kdor je izpil, si je obrisal z rokami usta in se podal mirno nazaj na svoj prostor. Našim

ti 5. Toda nadaljno umikanje bi bilo za nas in Nemčijo skrajno nevarno, ne sicer, ker bi se bali za uničenje svoje armade, ampak, ker bi se bojno torišče preselilo v kraje, ki zalagajo nas in Nemčijo s premogom. Nesreča, da nam zasedejo Rusi najizdatnejše premogokope, bi bila nepregledna. Sedaj je pa nevarnost temeljito odstranjena. Obenem pa se je ruski bojni načrt popolnoma ponesrečil. Upali in nameravali so Rusi, da se naša armada v Galiciji porazi in uniči. Ko se to zgodi, prekoračijo močne ruske čete Karpate, odrežejo od nas Sedmograško ter zadobijo zvezo s Srbijo. Glavna ruska armada pa bi korakala skozi premogokopsko ozemlje, skozi Slezijo v Berlin. O uničenju avstrijske armade sploh ni nobenega govora. Toda umikamo se Rusom tudi ne več. Ampak sulica je obrnjena, Rusi se morajo umikati, a mi jih gonimo pred seboj. Tudi njih izprehodi čez Karpate so se končali s pogrebom tisoč in tisoč ruskih mrličev.

Tretji važni dogodek zadnjih dni je padec Antwerpna. Z njim je prostih 200.000 nemških bojnikov in za razvoj vojske je to število velikega pomena. Nemška vojna podvzetja bodo sedaj mnogo hitreje in uspešneje napredovala. In ker smo z Nemčijo zvezani, zato so njih zmage sedaj tudi naše zmage. Antwerpenske čete sedaj lahko pošljejo Nemci ali proti Francozom ali proti Rusom, povsod so tudi nam v korist. Čim prej Nemčija premaga Francoze, tem prej lahko nastopita Avstrija in Nemčija z vso močjo proti Rusu ter mu pokazeta pot v Sibirijo.

Avstrijsko-rusko bojišče.

Maribor, dne 13. oktobra.

Proti Rusom nastopajo tri armade: 1. na severu v smeri iz izhodne Prusije nemška armada pod poveljstvom generala Morgena. Prej je tej armadi poveljeval general Hindenburg. Toda ker je prevzel

vojakom ni rekel noben človek besede, tudi sami so molčali in gledali to sliko pri vodnjaku. Nihče ni sprožil puške, Rusi so pazili na nas, toda orožja se niso dotaknili. Ko so se vsi napili, so se vrnili v svoje jarke. Vodnjak je zopet sameval.

Naši vojaki so se vedno molčali. Kar se vzdigneta dva naša pešca. S puškami v rokah se podasta k vodnjaku. V naslednjem trenutku so bili že vsi naši na nogah in sledili prvim k vodnjaku. V nekaj minutah so že zajemali vodo. Rusi so jih gledali molče. Niti en strel ni bil izprožen od ruske strani. Ko so se naši vojaki napili, so se vrnili nazaj na svoja mesta. Potem je bilo na travniku zopet mirno. Vodnjak je stal zapuščen sredi travnika. To je bilo dopoldne.

Proti večeru so se pripravili Rusi zopet na pot k vodnjaku. Sedaj bolj mirno in skrbneje kot dopoldne. Ko so se napili, so se vrnili. Naši so jih opazovali in ko so Rusi odšli, je dejal eden: „Pojdimo, sedaj je vrsta za nas!“

Vsi so šli, se napili in zopet vrnili. Rusi so jih mirno gledali. Isto se je ponovilo zjutraj in opoldne naslednjega dne. Komaj da je kdo govoril o tej stvari. Zadnjič smo pili drugi dan opoldne. Ko smo se vrnili, smo dobili povelje za napad. Na obeh straneh se je pričelo streljati in potem napadi z bajoneti. Naš častnik je dobil strel, zdravstveni oddelek ga je dvignil in odnesel.

Okrog vodnjaka so ležali mrtvi in ranjeni, naši in sovražniki. Boj se je razvil v drugo stran. Zvečer se je vlegel mir na travnik. Molčal je vodnjak sredi travnika, molčali mrličji okrog njega. — Ko so

general Hindenburg poveljstvo čez nemško armado ob Visli, ki nastopa skupno z našo avstrijsko armado, poveljuje tej armadi general Morgen; 2. nemška armada pod generalom Hindenburgom, ki prodira iz Krakova ob Visli; 3. avstrijska armada pod poveljstvom nadvojvode Friderika.

Avstrijskim četam se je posrečilo, da so zadržale po dveh krvavih bitkah pred Lvovom in za Lvovom napadalno rusko prodiranje. Po drugi bitki se nam je posrečilo, zbrati svoje čete na jako ugodnih prostorih, izgube nadomestiti s svežimi rezervami ter se zadostno preskrbeti z živili in strelivom. Vse to se nam je posrečilo, predno so bili Rusi pripravljene za nadaljno napadalno prodiranje. Močno jih je ovirala, da bi prodirali, naša trdnjava Przemysl, ki je bila zasajena v njihove čete kakor trn v meso. Trudili so se, da bi jo vzeli, a naše trdnjavske čete so jo sijajno branile. Rusi so padali kakor žito na polju pod srpom žanjic. Ruske izgube pred Przemyslom so velikanske. Med tem smo bili mi popolnoma zbrani in urejeni ter smo začeli prodirati. Rusi so se nam ustavili pri Dynovu in Lancutu, a so bili tepeni. In sedaj so se morali umikati na celi črti in s tem tudi opustiti obleganje Przemysla. Przemysl je bil otet, naša kavalerija je že lahko naravnost skozi Przemysl jahala, da zasleduje izhodno od Przemysla se umikajoče ruske čete. Srednja Galicija je do reke San zopet očiščena Rusov.

Ker so se opazile izhodno od Lvova utrdbe ob potokih in močvirnatih krajih, se bodo Rusi bržkone zopet našim tamkaj postavili v bran. Toda glavna ruska moč se zbira ob izlivu Sana v Vislo in srednjem toku Visle. Tam se pričakuje večja bitka.

mrtve pokopali, je ostal zopet sredi travnika samo vodnjak, zapuščen in žalostno samevajoč.

Šrapnel zadel jastreba.

Vojak našega domačega (47.) pešpolka, Janez Fabijančič, pripoveduje:

V boju za Lvov smo bili v dolgih jarkih južno-izhodno od mesta. Sovražna artilerija je sipala točo krogel na nas. A krogle so šle skoro vse previsoko. Naši fantje so zapazili visoko nad našim jarkom krožiti velikega jastreba. Kar naenkrat pa prihrči šrapnel in zadene jastreba v zračni višini. Ptica-roparica je padla v naš jarek tik našega praporščaka. Jastreb je bil izredno velik. Eno perutnico je imel skoro popolnoma odtrgano od trupla. Zmerili smo ga. Z razprostrtimi perutmi je bil dolg dobra dva metra. Na bojišču smo sploh videli krožiti mnogo ptic-roparic, ki se žive od mrhovine.

Plemenit ruski vojak.

„Grazer Volksblatt“ poroča: Neki ranjeni cesarski lovec pripoveduje: „Bil sem ranjen na roki; na potu k obvezovališču sem padel v globoko jamo, iz katere se nisem mogel več izvleči. Kasneje je padel v jamo tudi neki neranjeni Rus, kateremu se je posrečilo, zlesti zopet iz nje. Nato je potegnil iz jame tudi mene, me zadel na rame in nesel dve uri daleč k mojemu polku. Tu so Rusa za njegov plemeniti čin pogostili; on pa je samo to prosil, da bi ga ne napravili za ujetnika. Rekel je, da smo vsi enako vojak in da osebno nimamo nič drug proti drugemu. Cesarski lovci so mu tudi dovolili prost odhod.“

Najnovejša poročila se nahajajo pred inserati.

Przemysl otet.

Dunaj, 11. oktobra.

Uradno se poroča z dne 11. oktobra popoldne: Naše naglo prodiranje proti reki San je osvobodilo trdnjavo Przemysl od ruskega obleganja. Naše čete so ukorakale v trdnjavo. Povsod, kjer so se še Rusi postavili v bran, so jih naše čete porazile. Na begu v smeri proti mostovom čez reko Sieniawo in mesto Lezajsk je prišlo mnogo Rusov v naše ujetništvo.

Pri Przemyslu padlo do 50.000 Rusov.

Krakov, dne 12. oktobra.

Rusi so kratak čas, kar so imeli priliko, da so smeli od daleč gledati avstrijsko trdnjavo Przemysl, drago plačali. Krogle iz avstrijskih trdnjaviških topov so kosile kar cele stotnje Rusov. Mnogo ruskih oddelkov pa je zletelo v zrak. Samo v noči od 8. na 9. oktobra so na severo-zahodni strani naši po podzemskih minah spustili v zrak blizu 20.000 Rusov. Skupno se cenijo izgube Rusov pred Przemyslom na 50.000 mož. Kisle obraze so delali Rusi, ko so morali, hudo tepeni, bežati izpred našega Przemysla. Ruski in drugi nam sovražni listi so že pisali, da bo ruska armada po padcu Przemysla korakala proti Budimpešti in Dunaju. Avstrijski junaki pa so pobožne ruske želje prečrtali.

Poveljnik trdnjave Przemysl.

Dunaj, dne 12. oktobra.

Posadki, ki je tako hrabro odbijala ruske napade na trdnjavo Przemysl, je poveljnik feldmaršallajnant Kusmanek, kateri je bil za časa vojnega ministra Schönhaicha vodja predsedniške pisarne v vojnem ministrstvu. Pozneje je bil divizijski poveljnik v Ljubljani. Njegova soproga je Ljubljankanka. Pred par leti se je izredno odlikoval pri manevrih. Vodil je južno armado, ki je imela pri Poli stopiti na avstrijska tla ter prodirati proti severu. Severna armada se mu je ustavila, toda Kusmanek jo je razpršil v drobce. Iz Ljubljane je bil imenovan za trdnjaviškega poveljnika v Przemysl, kjer si je sedaj spletel nevenljiv lavorikov venec.

Z oklopnim vlakom v Przemysl.

Z bojišča, dne 10. oktobra.

Nadporočnik Emerih Csernyak od težke havbične divizije v Košicah, se je izkazal s posebnim junaškim in uspešnim činom.

Posrečilo se mu je, spraviti iz nekega kraja, kamor je sovražnik silil z veliko močjo, vojnih potrebščin, vrednih več milijonov. Ne da bi čakal na povelje, je nadporočnik Csernyak peljal oklopni vlak iz svojega postajališča, kamor so padale goste sovražnikove krogle iz topov in pušk. Vozil je z oklopnim vlakom v kraj, 10 km oddaljen od prostora, ki so ga obstreljevali Rusi, in sicer tako spretno, da je rešil strojne puške in druge važne potrebščine, ki so bile naložene na vlak.

Ko je došel na določeni kraj, je začela posadka na oklopnem vlak, 70 mož, častniki kakor mostvo, sipati z vlaka morilni ogenj na sovražnika.

Sovražne prednje čete so bile prisiljene, da se postavijo v bran, in to je bila za naše čete velika pridobitev na času. Med tem časom se je našim posrečilo, da so spravili na varno važne vojaške potrebščine.

Ruske vojaške patrolje so poskušale, priti naši postojanki za hrbet in v stran, da poizvedo, kako stojimo in da bi uničile železniški tir. A naše strojne puške so sovražne patrolje takoj pregnale. Sedaj so hotele sovražne glavne čete priti ogroženim prednjim četam na pomoč. A ogenj iz našega oklopnega vlaka je preprečil sovražno nakano in je zadržal prodiranje. Ruska artilerija je pošiljala s treh strani, od spredaj in z obeh strani, granate na naš vlak. A ta je stal še vedno na svojem mestu. Se-le, ko se je spravilo na varno ranjence in vse vojno gradivo, je zavzel vlak novo stališče.

Tukaj smo bili po nekem hribu kriti pred sovražnikom. Obvladali smo vhod v okolico, kamor je silila glavna sovražna moč. Posrečilo se nam je, da smo napadli sovražnika in ga vrgli nazaj. Končno je obstal vlak tik za postajo in tukaj se je pripetil zanimiv dogodek.

Nek zrakoplovec se je rad pomanjkanja bencina moral za silo spustiti na tla. Gotovo bi bil izgubljen, ako ne bi bili naši z vlaka s strojnimi puškami zavrnili napad kozakov. Zrakoplovec se je posrečilo, da je med tem časom dobil bencin in se je vzdignil zopet v zrak.

Štirje možje od posadke oklopnega vlaka so se posebno junaško izkazali; bili so to 4 častniki.

Nadporočnik Franc Schönthan pl. Permwald od 11. dragonskega polka, se je že radi posebno junaškega čina priporočil cesarju v odlikovanje. Zasledil je v neki hiši 4 kozake. Ko je dal zapreti vhode v hišo in jih zastražiti, je sam, s samokresom v roki, ujel kozake. Ko je eden od teh hotel s sabljo udariti častnika, ga je ta razorožil.

Trije delavci iz avtomobilske delavnice so bili odlikovani z zlatimi zaslužnimi križci na rudeče-belem traku. Bili so to ljudje, ki so izvršili posebno drzno čine.

V trdnjavi Przemysl so naši že skoro vso zalogo bencina porabili, kar bi bilo za daljše obleganje trdnjave zelo mučno. Bencin je za metalce luči in za sto drugih reči neobhodno potreben. Skušalo se je, da bi se spravilo z vlakom dovolj bencina v trdnjavo. A proga je bila z begunci in raznim blagom tako preobložena, da je bil vlak z bencinom popolnoma zadržan. Predno je došel vlak z bencinom v trdnjavo, so uradniki že zapustili svoje postaje. Poveljnik vlaka, nadporočnik Csernyak, se je odločil, da izvede povelje in pripelje vlak tudi skozi sovražni ogenj ter se s tem izpostavi nevarnosti, da zleti vlak v zrak.

Med vožnjo so morali vlak večkrat ustaviti in uravnavati izogibalnice ter dajati signale.

K sreči je častnik, ki je imel nalogo, da mora spustiti most čez reko San tik pred Przemyslom v zrak, čakal na vlak z bencinom. To je storil na lastno odgovornost in je tako pripomogel, da se je vlak, ki je vozil z brzino brzovlaka, posrečilo uiti ognju ruskih topov in srečno doseči svoj cilj.

Mesti Jaroslav in Lezajsk zopet v naši lasti.

Dunaj, dne 12. oktobra popoldne.

Od generalnega štaba je došlo siedeče uradno poročilo: Naše prodirajoče čete so po mnogih zmagovitih bojih dole do reke San. Trdnjava Przemysl je popolnoma oteta. Na severni in južni trdnjaviški strani so naše čete napadle ostanke ruske oblegovalne armade. Mesti Jaroslav in Lezajsk sta zopet v naši posesti. Močni sovražni oddelki se umikajo od reke Sieniawa. Na izhodni strani mesta Chyron naše prodiranje tudi uspešno napreduje.

Na Rusko-Poljskem je naša armada odbila vse poizkuse ruske armade, katere je hotela prekoračiti reko Vislo ter prodirati južno od trdnjave Ivangorod proti našim postojankam.

Rusi se umikajo, avstrijske čete proste.

Iz Berolina poroča „Neue Politische Korrespondenz“: Ruska armada se ni hotela spustiti v odločilno bitko z armado generala Hindenburga in se je raje umaknila za reko Vislo. To umikanje Rusov je v vojnem oziru zaradi tega tako velikanske važnosti, ker se odslej ni treba bati avstrijskim četam, da bi jih mogle ruske čete kjerkoli obkoliti. S tem je napadalna moč avstrijskih in nemških čet zelo veliko pridobila.

Tudi angleška poročila potrjujejo, da se Rusi umikajo baje vsled tega, da zadržujejo prodiranje Nemcev in Avstrijevcev proti Varšavi.

General Auffenberg.

Z Dunaja se poroča, da je dosedanji poveljnik IV. avstrijske armade v Galiciji, general Auffenberg, tako močno zbolel, da mu ni mogoče več voditi svoje armade proti Rusom. Radi tega ga je cesar odpoklican in uvrstil v vrsto generalov, ki so na začasnem dopustu. Cesar je poslal generalu Auffenbergu lastno-ročno pisano pismo, v katerem se mu zahvaljuje za izborna vodstva armade v bojih pri Zamoscu, Komarowem in Rava-Ruski. — Češki list „Narodni Listy“ poroča, da trpi general Auffenberg na srčni li-bi. Auffenberg si je nakopal svojo bolezen radi razburljivih dogodkov na bojišču, posebno, ko se je moral s svojo armado umikati z Rusko-Poljskega.

Nemško-francosko bojišče

Maribor, dne 13. oktobra.

Na francosko-nemškem bojišču se še bitka vedno ni odločila. Nemške čete so dosegle veličinski uspeh z zavzetjem trdnjave Antwerpen, kar bo za nadaljni potek bitke na francoskih tleh za Nemce velikanskega pomena. Borba na Francoskem je zelo krvava. Obe armadi se borita izredno hrabro in vstrajno. Posebno hudi boji se vršijo na nemškem desnem (zahodnem) krilu. Francozi pošiljajo proti temu krilu vedno nove čete; združena francosko-angleška armada je večkrat poskusila obkoliti nemško desno krilo, a Nemci so ta poskus vselej do dobra preprečili.

Padec Antwerpna.

Padla je po komaj 12dnevem obleganju v petek, dne 9. oktobra popoldne druga največja trdnjava celega sveta — belgijska trdnjava Antwerpen. Nemške in z njimi združene avstrijske čete so začele oblegati Antwerpen dne 27. septembra in dne 9. oktobra popoldne so že ukorakale v mesto.

Antwerpen leži ob izlivu reke Šelde v morsko ožino, ki loči Belgijo od Anglije in je eno največjih in najvažnejših evropskih pomorskih trgovinskih mest. Mesto obdajata dva velikanska pasa utrd in splošno

se je sodilo, da je trdnjava Antwerpen nepremagljiva. S padcem Antwerpna je izgubila Belgija zadnje oporišče, kajti Belgija nima sedaj nobene večje trdnjave, ki bi se mogla delj časa braniti. Padec Antwerpna ni le usodepoln za Belgijo, ampak je v vojaškem oziru izredno bridek udarec tudi za Francijo, kajti Nemčija bo sedaj mogla vse bojne sile, katere je dosedaj rabila v Belgiji, osobito pred Antwerpnom, odposlati v boj proti Francozom. Padec Antwerpna je napravil na Francoze in na Angleže najmučnejši utis.

Kako slika očividec obstreljevanje Antwerpna.

Kodanj, dne 10. oktobra.

Antwerpenski dopisnik nekega, v Kodanju izhajajočega lista, opisuje obstreljevanje Antwerpna sledeče: „Obstreljevanje se je pričelo točno ob polnoči, od četrta na petek, 8. in 9. oktobra, z veliko silovitostjo. Bombe so padale kakor dež vedno gosteje v mesto. Ob 2. uri zjutraj je bilo obstreljevanje najhujše. Zrak nad Antwerpnom je bil poln bomb. Vsled groznega gromenja topov in padajočih krogel se je zrak kar tresel. Obstreljevanje je bilo nepopisno grozno in ljuto. Na vožnji iz Antwerpna na Nizozemsko sem videl Antwerpen in plamenih. Nebo nad Antwerpnom je bilo krvavo-rudeče, vmes se je pa dvigal gosti dim gorečih poslopij, nad katerimi so pokali šrapneli in padali kakor na tisoče zvezd na zadnje branitelje trdnjave. Pogled na goreči Antwerpen je bil ono grozno noč bajno krasen, zajedno pa tako grozno pretresljiv, da mi ne pride nikdar iz spomina.“

Avstrijski topovi zavzeli Antwerpen.

Da se je Antwerpen moral udati, razlog za to so avstrijski topovi, takozvane motorne baterije možnarjev, ki so ga obstreljevale. Napram našim topovom je vsaka bramba zaman. Daljava, iz katere streljajo, je tako velika, da sovražni topovi ne morejo doseči naših baterij, obenem pa tudi ne spoznati, kje so postavljene. Učinek vsakega strela je bajen. Razdejanje je tako veliko, da bi človek tega ne verjel. Pri motornih baterijah je veliko slovenskih vojakov, tudi Orlov, in tako lahko rečemo, da Slovenci pridobivamo Nemčiji sijajne zmage.

Slovenski vojaki pred Antwerpnom.

Slovenski topničar Franc Kuster, ki je prideljen nemškemu c. kr. artilerijskemu bataljonu št. 8, II. stotnija, avstrijska motorna baterija možnarjev, nam je poslal izpred Antwerpna dopisnico s sledečim zanimivo vsebino:

„Srčen pozdrav na vse slovenske fante. Mi smo že 6 tednov v ognju in nam prav dobro gre. Vse za vero, dom in za cesarja! Korajža nobenemu ne manjka. Težave vse sproti pozabimo ter prav veselo in srečno živimo. Sovražnik kar gleda in strmi pred našimi bombami. Zato slovenski fantje kot junaki le naprej, da se bo reklo: Avstrija je bila od nekdaj in mora in hoče ostati od vekomaj. Srčen pozdrav tudi od nemških junakov. Z Bogom! Na svidenje! Prihodnjič več!“

Nemški vojaki gasijo požar v Antwerpnu.

London, dne 12. oktobra.

Iz Antwerpna se poroča: Ko so ukorakale nemške čete v Antwerpen, je gorelo mesto na vseh koncih in krajih. Nemški vojaki so takoj zahtevali brizgalnice in drugo gasilno orodje in so začeli gasiti ogenj. Požari so bili kmalu udušeni. Prebivalstvo Antwerpna je pa pridno prinašalo nemškemu vojakom razna okrepčila.

Nemški cesar hvali Boga za zmago.

Cesar Viljem v teh resnih časih, ko ljudje tako radi pozabijo na Boga, večkrat jasno pove, da je prepričan, da vodi Bog usodo armad in jim nakloni srečo ali nesrečo. Tako je zopet sedaj ob padcu Antwerpna priznal, da gre za ta uspeh hvala in slava Vsemogočnemu. V petek, dne 9. oktobra zvečer, je brzojavil nemški cesar Viljem svoji sestri, veliki vojvodinji Luizi Badenski: „Antwerpen so danes popoldne nemške čete brez boja zasedle. V globoki ponižnosti se Bogu zahvaljujmo za ta veličastni uspeh. Vsemogočnemu naj bo hvala in slava!“

Poraz Francozov pri Lille.

Berolin, dne 11. oktobra.

Uradno se poroča iz nemškega glavnega vojnega štaba z dne 11. oktobra zvečer: Zahodno od Lille je nemška kavalerija popolnoma porazila eno francosko kavalerijsko divizijo, drugo pa je pri Hazbrauku vrgla nazaj. Izgube Francozov so velike. Na zahodni bojni črti se dosedaj ni prišlo do nobene odločitve.

Veliko francosko mesto Lille leži ob severno-francosko-belgijski meji, oddaljeno od belgijske meje 45 km. Hazbrauk je majhno francosko mesto, 40 km severo-vzhodno od Lille, ob železnici Lille—Calais